

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 657.422.4

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/161-22>**Макурін А. А.**кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8093-736X>**Makurin Andriy**

National Technical University Dnipro Polytechnic

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ РИЗИК ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ

У статті проведено порівняння понять віртуальної валюти (криптовалюти) та електронних грошей. Встановлено, що такі активи хоч і відрізняються один від одного але мають певні подібні риси. Електронні гроші на відміну від криптовалюти мають правовий статус, законодавчо визначеного емітента, фіксовану пропозицію та за ними здійснюється регулювання і нагляд. Встановлено, що є чотири якісні характеристики, що підвищують корисність фінансової інформації, яка є релевантною та достовірно представленою – це порівнянність, достовірність, своєчасність та зрозумілість. Таким чином, особливо гостро стоїть питання відображення в фінансовій звітності цифрових активів, які впливають на активи підприємства, визначення ліквідності балансу, розуміння того, у зв'язку з якими операціями підприємство заволоділо цифровими активами. Виходячи з цього, крипто валютні активи мають всі шанси стати невід'ємною частиною світової економіки, оскільки деякі країни вже схильні до впровадження такої валюти в процес використання та обміну на товару чи інші грошові кошти. Якщо підприємство здатне контролювати певні активи, якими є криптовалюта та здійснювати з нею операції зберігання та накопичення це впливає на відображення таких активів у фінансовій звітності підприємства та на оцінку платоспроможності такого підприємства. Встановлено, що ліквідність цифрових активів залежить від визнання їх в обліковій політиці певним активом. Якщо їх визнавати грошовими коштами то це найліквідніші активи першої групи, але якщо їх визнати цифровим товаром, то це вже третя група ліквідності. Визначено, що ризик використання криптовалюти має економіко – правову природу. Його суть полягає в тому, що вартість криптовалюти встановлюється співвідношенням попиту та пропозиції на неї. При інвестуванні реальних грошей у крипто валюту, попит на неї може не зрости або зменшитись через її не популярність. Але варто також зазначити, що такий економічний ризик необхідно пов'язувати з правовим, оскільки держава може легалізувати операції з криптовалютою, але не з усіма, а тільки з конкретною, наприклад з біткойн та його «форками». Таким чином, виходячи з особливостей використання криптовалюти можна виділити наступні ризики, як правові, економічні, технічні та інші.

Ключові слова: криптовалюта, ризики використання цифрових активів, фінансовий облік.

ECONOMIC AND LEGAL RISK OF CRYPTOCURRENCY USE

The article compares the concepts of virtual currency (cryptocurrency) and electronic money. It is established that such assets, although different from each other, have certain similar features. Electronic money, unlike cryptocurrency, has a legal status, a legally defined issuer, a fixed offer and is regulated and supervised. It is established that there are four qualitative characteristics that increase the usefulness of financial information that is relevant and accurately presented – it is comparability, reliability, timeliness and clarity. Thus, the issue of reflecting in the financial statements of digital assets that affect the assets of the enterprise, determining the liquidity of the balance sheet, understanding of the transactions in connection with which the company has acquired digital assets. Based on this, cryptocurrency assets have every chance to become an integral part of the world economy, as some countries are already inclined to introduce such currency in the process of use and exchange for goods or other funds. If an enterprise is able to control certain assets, such as cryptocurrency, and to carry out storage and accumulation operations with it, this affects the reflection of such assets in the financial statements of the enterprise and the assessment of the solvency of such enterprise. It is established that the liquidity of digital assets depends on their recognition in the accounting policy as a certain asset. If they are recognized as cash, they are the most liquid assets of the first group, but if they are recognized as digital goods, then this is the third group of liquidity. It is determined that the risk of using cryptocurrency has an economic and legal nature. Its essence is that the value of cryptocurrency is set by the ratio of supply and demand for it. When investing real money in cryptocurrency, the demand for it may not increase or decrease due to its unpopularity. But it should also be noted that such economic risk must be associated with legal, as the state can legalize transactions with cryptocurrency, but not with all, but only with a specific one, such as bitcoin and its "forks". Thus, based on the peculiarities of the use of cryptocurrency, the following risks can be identified, such as legal, economic, technical and others.

Keywords: cryptocurrency, risks of using digital assets, financial accounting.

JEL classification: M41, D24

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку грошової системи в світі та в нашій країні актуальним питанням залишається процес нормативно – пра-

вового регулювання обліку, здійснення контролю та оподаткування операцій з криптовалютою. Відсутність контролю з боку держави обумовлена недосконалістю

системи правового регулювання статусу криптовалюти в Україні. Легалізація та визнання сучасних грошових коштів платіжними засобами дозволить зробити такий процес більш контрольованим та урегульованим [1].

Зміни сучасного світу свідчать про те, що людство активно використовують усі здобутки ІТ сфери. В майбутньому паперові гроші будуть замінені на користь електронних або віртуальних. Глобалізаційні процеси поширення сучасних грошових коштів призведе до прийняття єдиної світової валюти, якою може стати саме криптовалюта. Оскільки такий феномен відповідає деяким критеріям грошових коштів [2].

Поняття віртуальної валюти (криптовалюти) та електронних грошей значно відрізняється один від одного, хоча їм належать певні подібні риси. Під електронними грошима слід розуміти одиницю вартості, яка зберігається на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі. Електронні гроші на відміну від криптовалюти мають правовий статус, законодавчо визначеного емітента, фіксовану пропозицію та за ними здійснюється регулювання і нагляд.

Аналіз останніх наукових досліджень. Низка вчених, серед яких, Ярова К., Волосович С. розкриваючи сутність поняття «криптовалюта», розглядали основні відмінності між електронними грошима і віртуальною валютою та досліджували досвід регулювання криптовалют у зарубіжних країнах [1; 3]. Шевченко Л., вивчаючи сутність та порядок відображення в обліку операцій з криптоактивами, запропонувала здійснювати його за допомогою міжнародних стандартів фінансової звітності [4].

Тарасова та інші використовують стохастичні моделі для прогнозування курсу криптовалют. Автори наголошують на необхідності представлення певних операцій в обліку, пов'язаному з криптовалютою; вони пропонують визнати цифрову валюту цифровими активами [5]. Пашкевич та інші обґрунтовують необхідність впровадження технології блокчейн в бухгалтерський облік. Вони також визначають певні ризики використання криптовалюти та розглядають можливість бухгалтерського обліку реєструвати цифрові активи у фінансовому обліку та звітності фінансових даних [6].

Мета роботи полягає у проведенні аналізу стосовно визначення об'єкта бухгалтерського обліку та виокремлення економіко-правових ризиків відносно використанню криптовалюти.

Викладення основного матеріалу дослідження. Основними якісними характеристиками інформації є релевантність та достовірність, що робить фінансову інформацію корисною для користувачів. Доречність відноситься до фінансової інформації та здатна змінити попередньо прийняті рішення. Відповідність фінансової інформації тісно пов'язано з суттєвістю, яка є одним з аспектів релевантної для певного суб'єкта господарювання.

Інформація суттєва, якщо її виключення або помилкове викривлення може вплинути на рішення, прийняті користувачами фінансової звітності [7]. Другою якісною характеристикою є достовірне представлення фінансової інформації, воно стосується

здатності інформації не тільки представляти відповідні явища, але й достовірно відображати явища, які вона має на меті представляти. Таким чином, бухгалтерський режим та визначення того, що вважається достовірним представництвом, залежать від природи суб'єкта звітності.

Є чотири якісні характеристики, що підвищують корисність фінансової інформації, яка є релевантною та достовірно представленою – це порівнянність, достовірність, своєчасність та зрозумілість. По-перше, фінансова інформація є більш корисною, якщо її можна порівняти, наприклад, з іншим суб'єктом господарювання або попередніми періодами, це полегшує виявлення та розуміння подібностей та відмінностей між статтями. Концепція достовірності означає, що незалежні спостерігачі можуть дійти до того самого висновку про достовірність речей.

Наприклад, верифікація може бути прямою верифікацією шляхом підрахунку наявної суми готівки або непрямою верифікацією шляхом перевірки вхідних даних до формування певної статті та суми по неї. Своєчасність стосується інформації, яка є доступною для осіб, що приймають рішення, вчасно, щоб мати можливість впливати на їх рішення. Нарешті, концепція зрозумілості стосується подання інформації та здатності класифікувати, характеризувати та подавати інформацію чітко та стисло.

Виходячи з цього, управління доходами використовується як проксі для звітування про якість, оскільки якість звітності можна переважно виміряти за допомогою зменшеного управління доходами. Підприємства, що застосовують МСБО, мають вищу якість бухгалтерського обліку, ніж суб'єкти, які не застосовують МСБО. Якщо здійснюватиметься опортуністичний розсуд керівництва при визначенні сум бухгалтерського обліку, наприклад шляхом управління прибутком, якість бухгалтерського обліку може зрости. Низька здатність управлінської маніпуляції може розглядатися як вимога до високої якості фінансової звітності.

В обліку криптовалют та якості бухгалтерського обліку не приділялось уваги разом, і можна дискутувати, чи запропоновані методи обліку криптовалют забезпечують більш високий ступінь управління доходами чи ні при застосуванні національних чи міжнародних стандартів ведення бухгалтерського обліку.

Криптовалютні активи мають всі шанси стати невід'ємною частиною світової економіки, оскільки деякі країни вже схильні до впровадження такої валюти в процес використання та обміну на товару чи інші грошові кошти. Тракування поняття крипто валюта наведено у таблиці 1.

Таким чином, усі перелічені складові можуть бути об'єктами бухгалтерського обліку, які є складовими предмету обліку. Відображаються в системі бухгалтерського обліку та виступають інформаційною цінністю для всіх користувачів чи окремих груп та індивідуумів. Виокремлення специфічного об'єкта обліку в сучасному інформаційному середовищі дозволяє посилити теоретико – практичну основу розвитку бухгалтерського обліку в сучасному світі [10].

Якщо підприємство здатне контролювати певні активи, якими є криптовалюта та здійснювати з нею операції зберігання та накопичення це впливає на відображення таких активів у фінансовій звітності підпри-

емства та на оцінку платоспроможності такого підприємства. Платоспроможність характеризує фінансову стійкість підприємства, яка показує наявність у нього достатніх фінансових ресурсів для погашення за всіма короткостроковими позиками своїх зобов'язань та одночасно здійснювати безперервний процес виробництва та реалізації товарів [9].

Поряд з об'єктами обліку яким є крипто валюта функціонують суб'єкти криптовалютного ринку [11]. Традиційного до них відносять продавців, покупців та тих, хто займається видобутком нових монет. Так суб'єкти криптовалютного ринку представлені на рисунку 1.

Потенційними засобами для погашення боргів підприємства виступають гроші та їх еквівалент, дебіторська заборгованість за умови нормального кругообігу коштів перетворених у готівку та наявність товарно – матеріальних цінностей. До найліквідні-

ших активів першого класу відносять грошові кошти, поточні фінансові інвестиції. До ліквідних активів другого класу відносять векселі, дебіторську заборгованість. До менш ліквідних активів третього класу відносять запаси, незавершене виробництво, готову продукцію.

З огляду на вище зазначене криптовалюти активи можуть бути віднесені до першого чи третього класу ліквідності. Виходить, що їх ліквідність залежить від визнання їх в обліковій політиці певним активом. Ні один з відомих активів не може мати ліквідність в одному випадку одну, а в іншому випадку іншу. Оскільки ліквідність це здатність швидко перетворюватись у реальні гроші.

Криптовалюти також мають свою певну ліквідність. Проте, приділяти їй увагу варто при прийнятті інвестиційних рішень. Підприємствам варто використовувати ліквідні криптовалюти та завжди хеджувати ризики.

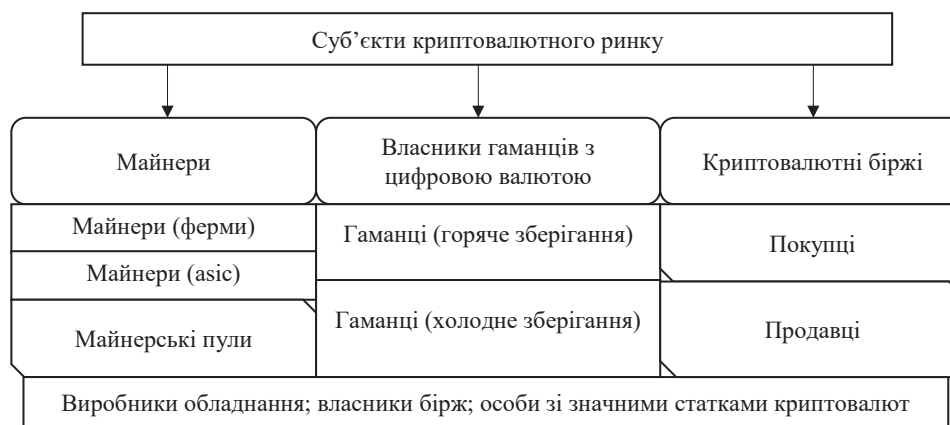

Рис. 1. Основні суб'єкти криптовалютного ринку

Таблиця 1

Трактування поняття «крипто валюта» різними вченими та інститутами

Науковець / інститут	Тлумачення поняття	Об'єкт обліку
Ярова К. [1]	Інструмент фінансових платежів з високою капіталізацією який виступає новою формою для «подорожі» капіталу	Актив
Волосович С. [2]	Засіб розрахунку, який можна вважати нематеріальним активом. Існує у вигляді програмного коду. Облік ведеться децентралізовано, але відомий усім учасникам розрахунків та системою платежів, яка сприймає її як одиницю розрахунку	Нематеріальний актив
Шевченко Л. [3]	Курс встановлюється виходячи з попиту та пропозиції, виступає фідуціарною цифровою валютою	Різновид електронних грошей
Слободенюк О. [9]	Криптовалюта — вид цифрової валюти, емісія та облік якої засновані на асиметричному шифруванні і застосуванні різних криптографічних методів захисту, таких як Proof-of-work або Proof-of-stake	Актив
Бруханський В., Спільник І. [8]	Криптовалюта – вид цифрових грошей, в якому використовуються розподілені мережі і публічно доступні журнали реєстрації угод, а ключові ідеї криптографії поєднані в них з грошовою системою заради можливості створити безпечну, анонімну та потенційно стабільну віртуальну валюту.	Цифровий актив
Пашкевич М. [6]	Децентралізований вимір вартості який вважається активом, оскільки можна обміняти на подібні активи. Програмний код може виступати засобом міни, оскільки сам код можна вважати об'єктом права власності.	Фінансовий актив
Тарасова Т. [5]	Цифрова валюта, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки та перевірки транзакцій у своїй мережі. На відміну від традиційних валютних валют, криптовалюта не вимагає від центрального банку чи будь-якого іншого централізованого органу влади забезпечення безпеки або підтримки контролю над грошовою пропозицією.	Цифровий актив

Джерело: узагальнено автором

Тобто з метою обмеження ризиків укласти протилежні угоди. При укладанні контрактів підприємствам які використовують криптовалюту пропонується скласти дериватив (стандартний документ – угода), цей документ дозволить закріпити право придбання чи реалізації зазначеного в ньому активу на визначених умовах в майбутньому. Тобто дозволить закріпити курс обміну криптовалюти на реальні гроші на певну дату [12].

У фінансовій звітності яка сповна розкриває та характеризує діяльність підприємства існує дві форми які складаються для різних цілей. Як якість бухгалтерського обліку та фінансової звітності для користувачів існує дві форми, це «Звіт про фінансовий стан» (баланс) та «Звіт про фінансові результати». Відповідно до балансового методу, правильна оцінка активів та пасивів є основною метою фінансової звітності, тоді як інші зміни в обліку вважаються другорядними. Підхід відносно звіту про фінансові результати, навпаки, стверджує, що визначення доходів та витрат це основна мета фінансової звітності. Показники активів та зобов'язань найкраще відображають поточні економічні умови та очікування майбутнього, це призводить до корисності фінансової інформації для фінансової звітності. При відображенні в обліку криптовалют очевидним є те, що балансовий метод є більш вдалим, оскільки відображає рівновагу між активами та зобов'язаннями. При обліку криптовалют як активів або доходів оцінка справедливої вартості присутня в декількох класифікаціях активів. Справедлива вартість є найбільш підходящим методом оцінки, коли йдеться про доходи. Крім того, вважається, що оцінка справедливої вартості відповідає кільком якісним характеристикам корисної фінансової інформації, і тому є вищою. Але для такого надсучасного актива, як криптовалюта такий метод відносно оцінки її реальної вартості може не враховувати її особливості походження, властивість генерування доходів та інше.

Ризик використання криптовалюти має економіко – правову природу. Його суть полягає в тому, що вартість криптовалюти встановлюється співвідношенням попиту та пропозиції на неї. При інвестуванні реальних грошей у криптовалюту, попит на неї може не зрости або зменшитись через її не популярність. Але варто також зазначити, що такий економічний ризик необхідно пов'язувати з правовим, оскільки держава може легалізувати операції з криптовалютою, але не з усіма,

а тільки з конкретною, наприклад з біткоїн та його «форками» [13]. Не зважаючи на це криптовалюта викликає підвищений інтерес правоохоронних, податкових та правових органів, які націлені на отримання більшого контролю над такими активами.

Таким чином, виходячи з особливостей використання криптовалюти можна виділити наступні ризики, як правові, економічні, технічні та інші [14]:

1) Технологічний ризик умовно можна представити процесом відмови суспільства від сучасних ІТ розробок та технологій. Проте це не в наших реаліях, оскільки Україна націлена на перехід суспільства у «смартфон»;

2) Правовий ризик полягає у визначенні прав на таке цифрове майно, а також укладання певних угод між ресурсами біржи з метою відкриття/закриття цифрових гаманців для таких активів.

3) Економіко-правовий ризик полягає у підвищенні попиту на традиційні активи, такі як золото, нафта та його зменшення на криптовалюту, що негативно відобразиться на її курсових коливаннях.

4) Також можна виділити ризик технології, яка несе в собі певні особливості використання цифрового гаманця. Якщо, фізична особа чи суб'єкт господарювання забули пароль, відновити доступ до такого гаманця не має можливості. Такі монети для мережі блокчейн та тих криптомонет які на ньому зберігались назавжди будуть втрачені.

Висновки. Фізичні особи та суб'єкти господарювання України повинні самостійно вирішувати питання, чи здійснювати операції із криптовалютою, зокрема, біткойнами, проте враховувати ризики, які вони будуть нести самостійно. Також окремого розгляду потребують питання: визначення правового режиму інструменту криптовалюти, порівняння її із класичною валютою; правового статусу «ферм криптовалюти»; правового режиму (у тому числі на відповідність законодавству) операцій із майнінгу (видобування) криптовалюти; обґрунтування легітимації чи заборони обігу криптовалюти; оподаткування операцій із криптовалютою у випадку їх легітимації; боротьби із купівлею зброї, наркотиків, фінансування тероризму за ресурси криптовалюти. Подальше дослідження повинно бути направлено на регулювання таких ключових питань та здійснення державного контролю у сфері цифрових активів.

Список використаних джерел:

1. Ярова К. Криптовалюта: визначення правового статусу в Україні: сайт URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=molv_2017_10_253 (дата звернення: 20.10.2020).
2. Костюченко В. М., Малиновська А. М., Мамонова А. В. Бухгалтерський облік криптовалют: сайт URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/33_2019_ukr/52.pdf (дата звернення: 20.10.2020).
3. Волосович С. Державне регулювання ринку криптовалют: зарубіжний досвід: сайт URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=uazt_2018_1_10 (дата звернення: 20.10.2020).
4. Шевченко Л. Методика обліку криптовалют в умовах нестабільності діючого законодавства: сайт URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2020/158.pdf (дата звернення: 20.10.2020).
5. Tarasova, T., Usatenkob O., Makurin A., Ivanenko V., & Cherchata A. (2020). Accounting and features of mathematical modeling of the system to forecast cryptocurrency exchange rate. *Accounting*. 6. 357-364. DOI: 10.5267/j.ac.2020.1.003.
6. Pashkevych, M., Bondarenko L., Makurin A., Saukh I., & Toporkova, O. (2020). Blockchain technology as an organization of accounting and management in a modern enterprise. *International Journal of Management*. Vol. 11, Is. 6, 516-528. DOI: 10.34218/IJM.11.6.2020.045.
7. Andrusiv, U., Kinash, I., Cherchata, A., Polyanska, A., Dzoba, O., Tarasova, T & Lysak, H. (2020). Experience and prospects of innovation development venture capital financing. *Management Science Letters*, 10(4), 781-788. doi: 10.5267/j.msl.2019.10.019

8. Бруханський Р. Ф., Спільник І. В. Криптоактиви у системі бухгалтерського обліку та звітності: сайт URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-2_0-pages-145_156.pdf (дата звернення: 21.10.2020).
9. Слободенюк О. Як вести облік біткойнів у бухгалтерії: приклад реального бізнесу: сайт URL: <https://ain.ua/2018/09/05/bitkoiny-v-buxgalterii/> (дата звернення: 20.10.2010).
10. Тарасова, Т. О., Черчата, А. О., Ставерська, Т. О. (2019). Обліково-аналітичне забезпечення ризик-менеджменту в умовах сталого розвитку підприємства. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості»)*, (2(20)), 142-153. [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2\(20\)-142-153](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2(20)-142-153)
11. Дерун І. А., Склярук І. П. Онтологічні аспекти сутності криптовалюти та її відображення в обліку: сайт URL: <https://eprints.oa.edu.ua/7658/1/28.pdf> (дата звернення: 17.09.2020).
12. Загрядська М. Криптовалюти в Україні: сайт URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/kriptovalyuti-v-ukrayini.html> (дата звернення: 17.09.2020).
13. The March 2019 IFRS Interpretations Committee Update. IFRS: сайт URL :<https://www.ifrs.org/news-andevents/2019/03/march-2019-ifric-update-published/> (дата звернення: 17.09.2020).
14. Bitcoin: як в Україні використовують криптовалюту // Конкурент – ділове інтернет-видання Волині [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://konkurent.in.ua/news/golovna/12240/bitcoin-yak-vukrayinivikoristovuyut-kriptovalyutu.html>

References:

1. Yarov, K. Cryptocurrency: Determining Legal Status in Ukraine [Kriptovalyuta: vyznachennya pravovoho statusu v Ukraini], available at http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=molv_2017_10_253 (Accessed 20 October 2020).
2. Kostyuchenko, V. M., Malinovskaya, A. M., Mamonova, A. V. Cryptocurrency Accounting [Bukhhalters'kyi oblik kriptovalyut], available at : http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/33_2019_eng/52.pdf (Accessed 20 October 2020).
3. Volosovich, S. State Regulation of the Cryptocurrency Market: Foreign Experience [Derzhavne rehulyuvannya rynku kriptovalyut: zarubizhnyy dosvid], available at : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=uazt_2018_1_10 (Accessed 20 October 2020).
4. Shevchenko, L. Methods of accounting for cryptocurrencies in the conditions of instability of current legislation [Metodyka obliku kriptovalyut v umovakh nestabil'nosti diyuchoho zakonodavstva], available at : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2020/158.pdf (Accessed 20 October 2020).
5. Tarasova, T., Usatenkob O., Makurin A., Ivanenko V., & Cherchata A. (2020). Accounting and features of mathematical modeling of the system to forecast cryptocurrency exchange rate. *Accounting*. 6. 357-364. DOI: 10.5267 / j.ac.2020.1.003.
6. Pashkevych, M., Bondarenko L., Makurin A., Saukh I., & Toporkova, O. (2020). Blockchain technology as an organization of accounting and management in a modern enterprise. *International Journal of Management*. Vol. 11, Is. 6, 516-528. DOI: 10.34218/IJM.11.6.2020.045.
7. Andrusiv, U., Kinash, I., Cherchata, A., Polyanska, A., Dzoba, O., Tarasova, T & Lysak, H. (2020). Experience and prospects of innovation development venture capital financing. *Management Science Letters*, 10(4), 781-788. doi: 10.5267/j.msl.2019.10.019
8. Brukhansky, R. F., Spilnyk, I. V. Crypto-assets in accounting and reporting system [Kryptoaktyvy u systemi bukhalters'koho obliku ta zvitnosti], available at : https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-2_0-pages-145_156.pdf (Accessed 21 October 2020).
9. Slobodeniuk, O. How to Keep Bitcoin Accounting in Accountancy: An Example of Real Business [Yak vesty oblik bitkoyniv u bukhalteriyi: pryklad real'noho biznesu], available at : <https://ain.ua/2018/09/05/bitkoiny-v-buxgalterii/> (Accessed 20 October 2020).
10. Tarasova, T. O., Cherchata, A. O., & Staverska, T. O. (2019). Accounting-analytical providing of rizik-management in the sustainable development of companies. *Scientific Bulletin of Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (Series: Economics and Management in the Oil and Gas Industry)*, (2(20)), 142-153. [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2\(20\)-142-153](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2(20)-142-153)
11. Derun, I. A., Sklyaruk, I. P. Ontological aspects of the essence of cryptocurrency and its reflection in accounting [Ontolohichni aspekty sutnosti kriptovalyuty ta yiyi vidobrazhennya v obliku], available at : <https://eprints.oa.edu.ua/7658/1/28.pdf> (Accessed 17 September 2020).
12. Zagryadska, M. Cryptocurrencies in Ukraine [Kriptovalyuty v Ukraini], available at : <http://yur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/kriptovalyuti-v-ukrayini.html> (Accessed 17 September 2020).
13. The March 2019 IFRS Interpretations Committee Update. IFRS, available at : <https://www.ifrs.org/news-andevents/2019/03/march-2019-ifric-update-published/> (Accessed 17 September 2020).
14. Konkurent (2017), *Bitcoin: how cryptology is used in Ukraine*, available at: <http://konkurent.in.ua/news/golovna/12240/bitcoin-yak-v-ukrayinivikoristovuyutkriptovalyutu.html> (Accessed 17 September 2020).